דער „אידישער זשורנאל"

ה. ווייַנבערג פרעזידענט און דזשענעראל מענעדזשער

די אייגנציגע אידישע טעגליכע צייטונג אין פראווינץ אנטעריא

קענעדיען דזשואיש פאבלישינג קאמפאני לימיטעד—אריינגעבער

251-253 קווין סט. וועסט טעלעפאן עדעלייד 3967

סובסקרייפשאן פריין: 3,50 א יאהר איינצעלנע קאפ. 1 סענט

ענטפערס צו בערטהאן

פון ערא

מיר האלטען אונזער פערשפרעכען. און האלטען זיך דערווייל צוריק פון צו זאגען אונזער מיינונג וועגען בערטהא'ס אנפראגע ווי אזוי זי זאל האנדלען. מיר ברענגען היינט די ערשטע בריעף וועלכע מיר האבען ערהאלטען אויף איהר אנפראגע, און זאלען זיי איהר צוהעלפען לשען איהר רעטעניש.

זאל עס ניט וואגען צו טהאן.

געעהרטער רעדאקטאר!

איך בין אליין א פאטער פון ערוואקסענע קינדער, און ווען ביי מיינע קינדער וואלט זיך געהאנדעלט וועגען אזא פאל וואלט איך געזוכט געזען דעם, ווייל מיט פייער טאר מען זיך ניט שפעלען.

אמת, עס איז נאך דערווייל א ספק, אבער דאך. דארף מען ניט איינשטעלען. זאל זי ניט זיין אזוי פערצווייפעלט, איהר גליק וועט זיך נאך געפינען.

א פאטער פון קינדער.

———)::(———

ליעבע איז אלעס.

ווערטהער סר. ערא!

איך האף, אז איהר וועט מיין בריעף דרוקען צוזאמען מיט אנדערע, וועלכע דארפען דיענען אלס ענטפערס צו בערטהאן.

וויפיעל קאליקעס קינדער ווערען געבוירען און דאך שטעלט זיך ניט אב קיין יונגער מענש פון הייראטה צוליעב דעם טאטער וועלען זיי געבוי־רען קינדער־קאליקעס. יעדער איינער האפט, אז עס וועט זיין צום גוטען, ווי דער דאקטאר פערזיכערט איהר, קען גאנץ מעגליך זיין, אז די קינדער זאלען זיין געזונטע, ווארום זשע זאל זי שוין פערביטערען איהר לעבען און אבפינסטערען איהרע יאהרען אהן גליק יאון ליעבע.

זאל זי פערטרייבען פון זיך די פינסטערע געדאנקען, פערבינדען זיך מיט דעם, וועטען איהר הארץ לעבען. ווייל ליעבע דאס איז אלעס.

מיט גרוס,

א יונגע מוטער.

———)::(———

זי דארף צוואוארטען.

ווערטהער הער רעדאקטאר!

אלס אן אומפארטייאישער מענש אין דער זאך, וואלט איך איהר געראטהען. זי זאל נאך צוואוארטען אביסל צייט. און איבערצייגען זיך און איהר ליעבע. אויב איהר ליעבע איז באמת שטארק, דארף דאס ניט זיין קיין אבהאלט.

מרס. יעטע ווייַנצווייג.

———)::(———

זאל ניט ברענגען קיין קריפעלס.

געעהרטער רעדאקטאר!

מיין מיינונג איז, אז זי זאל זיך ניט פערבינדען מיט איהר געליעבטען, ווייל מען דארף ניט ברענגען קיין קריפעלס אויף דער וועלט.

מיט אכטונג

א. ראזז.

———

זי ליעבט איהם ניט גענוג.

ווערטהער הער רעדאקטאר!

ערלויבט מיר איהר אויסצושפרעכען איינינע ווערטער וועגען דעם ווי אזוי זאל זי האנדלען. די הייפט פראגע וואס בערטא די פינישערין פרעגט איז, ווי שווידערליך וועט זיין פאר איהרע קינדערלאך, וועלכע וועלען לייד־דען. וועגען דעם האט זי געזוכט צו זיין פערבינדען מיט איהם. ווייל אין אלגעמיין פון ניט צופריעדענהייטען, וועלכעס מענשען פיהלען זיך וואלט יעדער איינער ניט וועלען געבוירען ווערען . . . ספעציעל צו ברייינגען אומשולדיגע קינדער אויף דער וועלט. אז זיי זאלען שוין ליידען פון קראנק־הייטען איז געוויס זעהר איין גרויסער פערברעכען...

יעצט קומט די פראגע וואס איז מיט ליעבע.

נאך איהר שרייבען קען מען אנמערקען, אז זי איז שוואך אין דער נאטור, וועלכעס זי דריקט זיך אויס. אז זי האט געזוכט אזוינעס, וועל־בער זאל קענען איהר פערשטעהן. ווען אין דער צייט האט זי געדארפט האב־בען שטארקע גענוג צו פערשטעהן איהם. און נאך איהר גאנצען שרייבען קען מען זעהן, אז דאס וועט איהר אימער ליגען אויף די געדאנקען דאס אז די ליעבע וועט זיין א סך נידריגער ביי איהר, ווי עס טרעפט ביי אנדערע, אז די קראפט פון ליעבע ברעכט אלעס.

דאס איז מיין מיינונג פון איהר שרייבען, ווייל איך דיינק, אז ווען די ליעבע וואלט ביי איהר געהאט אזא ווירקונג ווי עס האט אויף אנדערע, וואלט זי קיינמאהל אין א צייטונג געשריעבען דאס... ווייל אז מען זאל אלעס הערען וואס א דאקטאר זאגט, דארף מען ניט עסען און מען דארף ניט לעבען.

די זעלבע פריילין האט זיך געמעגט פארשטעלען ביי זיך, אז ווי וואלט געווען, אז דאס־טרעפט נאך דער התונה אזא זאך, וואלט דאך גע־מוזט זיין אויך גוט, אבער איהר געוויסען איז שטארקער פון ליעבע דאדורך וואלט איך איהר ניט געראטהען צו התונה האבען מיט איהם. ווייל דאס וועט איהר קיין גוטעס טהאן.

מ. פיין, פיטערבארא.

וויכטיג פיר שניידער און פעדלער

לובינסקיס פערלער סופליי אין וואלען גודס מערטשענט האט שוין אריינגעקראגען זייער ספרינג סופליי פאר סוטס און אוורקאטס פון די בעסטע וואארע אויסשעהנסטע פעטערענס, און ערוואַרטען זיי ערע צאהל ריינע קאסטומערס אין אזוינ.

J. LUBINSKY, Wholesale Woollens 248 Simcoe Street, Toronto

TELEPHONE MAIN 6446

זעלטענע נעלענהייט

א 15 דזשועל ניקעל סטאוטעמענט נאלד וואטש 14 קערעט

—כלוין פאר א קורצער צייט—

ספעציעל רעדוצירט כטעם האלטייל פריין $36.00

KLING BROTHERS

125 Queen W.—Phone M. 2354

(פארזעצונג פון פיידוש 5)

עס נאר אויס'מן זינען נישט ארויסברייינגען אזא שלעכטע געשעהעניש!...

(שמעהט אויף שווער, קרעכצעט)

נישט גוט, אז מען איז א פערהייראטהער מאן, און מע איז קראנק... ס'איז א דא פעלע צרה... (קוקט אויפן זייגער) — ארויס פון טשעמאדאן א קעסטעלע, נעמט א "פאראשאק", פערטרינקט מיט עפעס פון א פלעשעל פערהוסט זיך.) — אין א האלבע שעה ארום, וועט ער איינעם הארף אויף נעמען.. בר'ה'ר, ! טפוי! ביי טערע פאראשקעס... (פערהוסט זיך. רעהטס צו דעם לאמפ אב צו זיך אין צי שער. א ווייל איז די ביהנע לעדיג.)

בערטהא און סימאן קומען אריין

בערטהא: (ביים טיהר ציינט אופ'ן „טשעמאדאן'.) זעהסט? דער „נאסט' איז שוין געקומען....

סימאן: (טהוט א ציטער אימבאמערקט און איהר. נאכהער מוטהיגער) הע! טו זיך אויס בערטהא, מיר וועלען זיך זעצען אביסעל אפרוהען... זאל 'ער' שלאפען... ער איז איצט מיעד פון דער רייזע... (טוט איהר אויס דעם אויבערמאנטעל, און זיך)

בערטהא: (מיט אן אירגנישען שמיי־כעל) סימאן, דיך פערדריסט איהם?... אל ער שלאפען?... (שמייכעלט)

סימאן: (נעהמט זי ביים האנט, זיי עצען זיך אויפ'ן סאפעק, ער נעמט זיין אנד איהר אויפ'ן אקסעל) — זאג מהיי נרע בערטהא! עפעס ליעבליכער קלינגט יאס ווארט — 'דו,... דא פיהלסט זיך מאטע, ליעבע... פריינדשאפט... איבערגע ענהייט.. נישט אמת (קושט זי)

בערטהא: יא סימאן, אמת... איך זען פיעל נישט דערען, פון ליעבע צו יר... מיין הארץ איז איבערפול מיט ליע ע — געפיהלען.. עס פערשטיקט מיר זיין אטהעם, כ'זאל עס קענען דיר, אויך ריקען... (פאלט איהם אין אומארמונג)

סימאן: ליעבע בערטהא.. איך ליעב אויך די שטילקייט.... ווי אנגענעהם דאן איז, ווען אלעס ארום איז אזוי שטיל.. א, בערטהא, עס הערט זיך בלויז ווי ס'קלא זען די געליעבטע הערצער....

(קושט זי ליידענשאפטליך, פויזע)

איליא מארק: (עפענט שטיל די טהיר, דערזעהט זיי ווי זיי זיצען... טהוט ווילד א געשריי: אראך! !.. פאלט אין אהנמאכט. זיי כאפען זיך אויף דערשרא־קן. סאניטשקע לויפט ארויס אין א העכ־עלע, מיט א געשריי

(פארהאנג)

צווייטער אקט

(אין עטליכע וואכען ארום)

(דער זעלבער ציממער. סאניטשקע זיצט אויף א שטוהל, בערטהא מאכט זיהר צו רעכט די האר).

סאניטשקע: מאמא, איך וועל הייגט אין קלאס ניט געהן...

בערטהא: פאר וואס טאכטעריל? ?יר טהוט וועה דאס קעפעלע?..

סאניטשקע: יא...

בערטהא: א, טאכטער'ל מיינע, דו האסט ביי מיר מיין גאנצען געזונט צו ענומען, פאר די צוויי וואכען צייט, וואס ?ו ביזט ניט הייגט געראכט געווען ניט געזונט... געה נישט מיין קינד אין קלאס, אלע וועלען דיר דארט קריכען אין די אויגען.. אזוי ווי מיר.. כקען א גאס נישט דורכגעהן... אלץ איבער דיין שטאטן.. (וויינט קושט זי)

סאניטשקע: (וויינענדיג) מאמא! וואס וויינסטו?... דער פאפא איז זעהר א גוטער.. ער נעהמט מיך צוזיך אויף די ?ניה, קושט מיך און זאגט מיר: —'ער וועט מיר געבען אלעס, אלעס, וואס איך וועל בעטען! ...

בערטהא: ווען האט עס דיר דער פאפא געזאגט?

סאניטשקע: געדענקסט, ווען דער פאפא האט זיך געוואורפען צו סימאן יאקאוולעוויטשען, מיט א מעסער? און איך האב זיך איבערגעשראקען... און א ?אקטאר האט מיר געהייסען נעהמען קאפ ליעס...)האט זיך א טרייסעל) ביטערע ?אפליעס געווען!... איז נאך דאמאלסט ?אט דער פאפא מיר געזאגט: — אז ?'וועל געזונט ווערען, וועט ער מיך צו ?עהמען פון דאנען אין א גרויסער שטאדט ?ין א גוטען קלאס!.. אז מיר געבען אל־לעס... וואס איך וועל נאר בעטען

בערטהא: סאניטשקע, און מיך וויל דיין פאפא, לאזען דא אליין... (רייבט אויגען)

סאניטשקע: (שפרינגט אראפ פון שטוהל וואס הייסט?... פאר וואס... (מאכט א פאזע צו וויינען)

בערטהא: ניין ניין, טאכטער'ל דאס לאך איך... (קערהט זיך אפ) אך און וועה איז, צו מיין געלעכטער..

עס קומט ארויין יעקב משה)

יעקב משה: גוט מארגען! ־בלייבט שטעהן געבען טיהר)

בערטהא: גוט יאהר געה דורך, וואס שטעהסטו ביים טיהר?

יעקב משה: (קוקט אויף זיינע שיך) איך האב מורא געהן ווייטער, עס זאלען ניט ווערען סימנס פון טריט... און מיינע שיך האפען אריין צו ביסלעך וואסער פון פארשוווע...

בערטהא: געה רוהיג, נישקשה. (ער טרייסעלט אפ די פיס.)

סאניטשקע: מאמא, איך וועל געהן צו סטעבאווס, מיידעלע?

בערטהא: געה טאכטער'ל, נאר געה נישט אין די בלאטעס, שפיעל זיך מיט איהר אין שטוב...

(טוט איהר אהן א בגד'ל, קושט זי סאניטשקע אב אין באס טיהר)

יעקב משה: בייליעניו, ווייסטו האטש נאך וואס איך בין געקומען צו דיר?

בערטהא: פון וואנען זאל איך ווייסען?

יעקב משה: אנ'אומגליק שוועסטער! ציי מיר שפאלט זיך דער מוח..

בערטהא: וואס איז ווידער

יעקב משה: דער פאטער? ער עסט ?ערט מיט א זיפץ, מיט א הוסט, און מיט א שמעק טאבאק פארבייסט ער..

בערטהא: אך... אבער וואס ?ער פאטער מטהה גט?..

יעקבמשה: (שאקעלט מיטן קאפ) אי ?ייליעניו! איך פערשטעה נאך דיין נאן, — דיינע ווידיגע געדאנקען .. בעבעבע.. דיך וואלט נישט ארען נעהמען ביי אי־?יאן א גט - לא! (שמייכעלט)

בערטהא: (אונגעדולדיג) זאגסטו ?ווין צו גיט? !....

יעקב משה: אין אז כ'וועל דיר נישט ?אגען, וועסטו שוין הייסט עס ברוגז ווע ?ען, און נאר ניט וועלען. איינטלייען מיר ?א פאר קערבלעך, אויף שיך?...(הא! ?גה! דיר וועט נאך נישט אנשטענדיג ?יין, — אז דיין ברודער וועט ווערען פון ?ברה־באסעס... (צוזאגט איהר א פוס)

בערטהא: (אין כעס) די קבצנים, זיי ?ען גרעפערע בלוט צאפערס, פון די ריי־ ?ע!... (וויל געהן)

יעקב משה: שטעה אנטלויף נישט! כ'האב נאר נישט געוואוסט, — ביזט ?אך טאקע נישט א היינטוועלטיגע דא־ ?מע!... דו ווערסט גיך אין כעס, אזוי ווי ?יין זלאטע די אלט־פרייגקעשע!.. הע הע, ?ז, איז מיין זלאטע בעדארף זיך נאך ?ערהרגען ביי דיר, — ווי צו ענטפערען יע ?עס — מיט א גובערנאטאר אין זייט!... ?ערענסטער) קום שוין אהער, אהן כעב ?אר וועל איך דיר דערצעהלען. (זי געהט ?ון) דער פאטער אונזערער געזונט צו אזוי? ?ערער איינער ניט וועלען געבוירען ווערען. ?ען אויפ'ן גאנצען געזונט צו ?ענומען, פאר די צוויי וואכען צייט, וואס ?ו ביזט ניט הייגט געראכט געווען ניט ?געזונט... געה נישט מיין קינד אין קלאס, אלע וועלען דיר דארט קריכען ?אין די אויגען.. אזוי ווי מיר.. כקען א ?גאס נישט דורכגעהן... אלץ איבער דיין ?שטאטן.. (וויינט קושט זי)

סאניטשקע: (וויינענדיג) מאמא! ?וואס וויינסטו?... דער פאפא איז זעהר ?א גוטער.. ער נעהמט מיך צוזיך אויף די ?גניה, קושט מיך און זאגט מיר: —'ער ?וועט מיר געבען אלעס, אלעס, וואס איך ?וועל בעטען! ...

בערטהא: ווען האט עס דיר דער ?פאפא געזאגט?

סאניטשקע: געדענקסט, ווען דער ?פאפא האט זיך געוואורפען צו סימאן יאקאוולעוויטשען, מיט א מעסער? און איך האב זיך איבערגעשראקען... און א ?אקטאר האט מיר געהייסען נעהמען קאפ ליעס...)האט זיך א טרייסעל) ביטערע ?אפליעס געווען!... איז נאך דאמאלסט ?אט דער פאפא מיר געזאגט: — אז ?'וועל געזונט ווערען, וועט ער מיך צו ?עהמען פון דאנען אין א גרויסער שטאדט ?ין א גוטען קלאס!.. אז מיר געבען אל־ לעס... וואס איך וועל נאר בעטען

בערטהא: סאניטשקע, און מיך וויל דיין פאפא, לאזען דא אליין... (רייבט אויגען)

סאניטשקע: (שפרינגט אראפ פון שטוהל וואס הייסט?... פאר וואס... (מאכט א פאזע צו וויינען)

בערטהא: ניין ניין, טאכטער'ל דאס לאך איך... (קערהט זיך אפ) אך און וועה איז, צו מיין געלעכטער..

עס קומט ארויין יעקב משה)

יעקב משה: גוט מארגען! ־בלייבט שטעהן געבען טיהר)

בערטהא: גוט יאהר געה דורך, וואס שטעהסטו ביים טיהר?

יעקב משה: (קוקט אויף זיינע שיך) איך האב מורא געהן ווייטער, עס זאלען ניט ווערען סימנס פון טריט... און מיינע שיך האפען אריין צו ביסלעך וואסער פון פארשוווע...

בערטהא: געה רוהיג, נישקשה. (ער טרייסעלט אפ די פיס.)

סאניטשקע: מאמא, איך וועל געהן צו סטעבאווס, מיידעלע?

בערטהא: (ער זאגט איהר נאך) זשלסטו ווי סען... (ביידע אב.)

(יאזע סמעבאווס, קומט אריין)

ראזע: (קוקט זיך ארום) סאניטשקע האט געזאגט, — אז זי איז אין דער היים; וואו קען דאס? (זעצט זיך, נעהמט ארויס א בריעף) ווען בערטהא וויים, אז ס'איז דא א בריעף פון סימאנען.. זי וואלט פון ?ברייד, דענק איך — געטאנצט!... (מיט אן ערענסטער מינע) נאט זאל מיך נישט שטראפען... איך פערדיין אפשר אן עבירה וואס דורך מיין האנט קומען אן בערטהאן ?ין בריעף פון סימאנען. נאר איך פיהל ?נעבאך בערטהאס הארץ... ניט גוט איז, אז מעהארף אפלעבען די יאהרען, מיט ?ענגען מאן, וועלכען מען ליעבט נישט!... ?מיר האבען גליכע מכות... בערטהא האט ?אטש, א שטיקעל רפואה.. אבער איך ?ארף מיינע יאהרען פערשווארצט זיין... ?הערט זיך צו) שא, זי סודעט זיך דאבט ?יך מיר מיט איהר ברודער?... (בעתאלט ?עם בריעף) ב'וועל איהר נישט איבער ?שלאגען, זי וועט מיר אלץ איינס אלעס ?ערצעהלען...

בערטהא און יעקב משה קומען צו ?יק. זיי זעהען ניט ראזען)

יעקב משה: (געהענדיג בלייבט עס אזוי; איך וועל געהן זעהען, אז מעוועט ?ומען אהער, איז נאר צו גט'ן זיך!...

בערטא: אך ברודער, שווער איז מיר ?ערויסצוערעדען — גט'ן זיך..

יעקב משה: (דערזעהט ראזען, ווינקט ?ון בערטהאן) טס'ס'סי! ס'איז דא אזא ?ואס מ'בין,ט בלשון פיפקע!...

בערטהא: ?ראזע!...

גוט מארגען! (נים איהר די האנד) ?ון דו יעקב משה געה, און טהו ווי ב? ?ער איז!...

יעקב משה: יע, יע, יעקב משו ?עהט, און רייסט די שיך... און אז מע־ ?ארף נעהמען א גמיל־ת'חסד'ל, קומט א ?ים גרינע ווערים!... (אב אין גאס טיהר)

ראזע: בערטהא, כ'האב פאר דיר אן ער ?ערהעדיג נייעס!...

בערטהא: וואס איז? ראזע!

ראזע: אט וואס! (ניט איהר דעם ?בריעף) נאר וואס ערהאלטען וועסט דאך ?ישט ברוגז זיין, — וואס איך האב גע ?פענט דעם בריעף?... סימאן, איז א ?וועער יונג! ער האט אדרעסירט גליי־ ?ו מיר, אט איז אנגעשריעבען צו מיר ?טליכע ווערטער: מאדאם סמעכאווא! ?יך בעט איבערגעבען דיעזען בריעף בער ?טהאן! מיט הערצליכען דאנק פארא־ויס — סימאן".

בערטהא: איך האב זיר פאר דעב ?ייעס! אה, ראזע, איך קען אזש דעם ?טההעם נישט האפען... ביי מיר זענען ?יצט פיעל פיעל נישט פרעכטפערטע פרא ?ען. מיר מוזען עס איבערשטעהען, בע ?ואר מע'וועט קומען אהער. (נעמט פא ?אנדער מאשינגעל דעם בריעף)

ראזע: דיינע פראגען, וועלען ניט אנטליפען לעז שוין.

בערטהא: (לעזט) — "מיין טהיי ?ערע בערטהא! אויב ס'איז נאר אמת, אז ?יין הארץ, פיהלט די צווייטע... טא וו ?ענסטו אהן מיר רוהיג לעבען? אין מיין ?מארצען, די ביינקעניש נאך דיר — האט ?זיעפע וואונדען געמאכט.. פיעלייכט, ווע ?ען די הערצליכע וואונדען, ווען עס איז ?עהיילט ווערען, — ווען דאס גליק וועט ?גוזן וויידער צוזאמען ברייינגען... איי, ?אאגונג נאר, טהייערע בערטהא! האלט ?אויף מיין פערצווייפעלטע הארץ... דאס ?איז אונזער אמת'ע, ריינע, הייסע ליעבע! ?ואס האט אונזערע נשמות צונויפגעבע־ ?ען מיט א שטארקער קייט!... אט די ליע ?ע נעפיהלען, לאזען קיינמאל נישט דעם ?ערגאנג א טראכט געבען; — ווען וועט ?גס דער סוף זיין צו אונזערע שמערצען?

ענטשייד מיר ליעבע בערטהא, די ?גראנע, גיב מיר שבעל צו וויסען: — צי ?איז שוין פריי אונזער צוקונפטיגער וועג? — צי ליעגט נאך דער שווערער שטיין, ?אויף אונזער לעבענס־וועג?.... מיט ליע ?ען גרוס צו דיר, דיין שטערכליך פער ?ליעבטער, סימאן" (פאלט ראזען אום ?אלדז מיט געוויין) אה, ראזע! זאג מיר ?ו!. גיב מיר דיין ראטה!... אה, סי־ ?מאן... ליעבער סימאן! מיין הארץ, איז ?עוויס ביי איהם!.. נאר די געדאנקען ?(וויינט — הילפלאז)

ראזע: בערטהא, דיין געוויין איז ווי ?א קינדערשער, נישט קיין בעקלעהרטער. ?ואס איז דא דער געוויין? דיין הארץ ?אנסטו, — ליעבט נאר סימאנען!.. דארט ?סטו מיטן נעדאנק אויף שטימען, און ?באקלעהרען א גוטע עצה, — איהר זאלט ?ווידער קענען זיין אין איינעם...

בערטהא: העלף מיר טרייע ראזע! ?באלד וועלען קומען אהער מענשען, אויס ?אארשען די ריכטיגקייט, צי איז עס אמת, ?וואס איליא האט דאמאלסט ביי נאכט גע ?מאכט פולות, און אויף מארגען אין דער ?פריה, געיאגט זיך נאך סימאנען־מיט א ?מעסער, צי א בלבול? היינט דארף בא ?לעהרט ווערען מיינס א לעבענס פראגע.. ?איך וואלט געוויס וועלען, אז אויליא זאל ?מיר אליין וועלען געבען גט... נאר אך ?ראזע! אין מיין הארצען וועט דאן אויף ?עוויג פערבלייבען, א נישט פערצייהענדער ?נעפיהל צו זיך זעלבסט... ווי זאל איך אזוי ?מערדעריש אפשטויסען פון זיך אויליאן?.. ?ער האט דאך מיר, אזוי פיעל גוטס פער ?שאפען!.. ער ליעבט דאך מיך, ווי א ?טרייער איבערגעבענער מאן צו זיין ?פרוי און קינד... נאר מיין הארץ, ראזע,

אהער.. (ער זאגט איהר נאך) זשלסטו ווי ?סען... (ביידע אב.)

(יאזע סמעבאווס, קומט אריין)

ראזע: (קוקט זיך ארום) סאניטשקע האט געזאגט, — אז זי איז אין דער היים; וואו קען דאס? (זעצט זיך, נעהמט ארויס א בריעף) ווען בערטהא וויים, אז ס'איז דא א בריעף פון סימאנען.. זי וואלט פון ?ברייד, דענק איך — געטאנצט!... (מיט אן ערענסטער מינע) נאט זאל מיך נישט שטראפען... איך פערדיין אפשר אן עבירה וואס דורך מיין האנט קומען אן בערטהאן ?יי בריעף פון סימאנען. נאר איך פיהל ?נעבאך בערטהאס הארץ... ניט גוט איז, אז מעהארף אפלעבען די יאהרען... מיט ?ענגען מאן, וועלכען מען ליעבט נישט!... ?מיר האבען גליכע מכות... בערטהא האט ?אטש, א שטיקעל רפואה.. אבער איך ?ארף מיינע יאהרען פערשווארצט זיין... ?הערט זיך צו) שא, זי סודעט זיך דאבט ?יך מיר מיט איהר ברודער?... (בעתאלט ?עם בריעף) ב'וועל איהר נישט איבער ?שלאגען, זי וועט מיר אלץ איינס אלעס ?ערצעהלען...

בערטהא און יעקב משה קומען צו ?יק. זיי זעהען ניט ראזען)

יעקב משה: (געהענדיג בלייבט עס אזוי; איך וועל געהן זעהען, אז מעוועט ?ומען אהער, איז נאר צו גט'ן זיך!...

בערטא: אך ברודער, שווער איז מיר ?ערויסצוערעדען — גט'ן זיך..

יעקב משה: (דערזעהט ראזען, ווינקט ?ון בערטהאן) טס'ס'סי! ס'איז דא אזא ?ואס מ'בין,ט בלשון פיפקע!...

בערטהא: ?ראזע!...

גוט מארגען! (נים איהר די האנד) ?ון דו יעקב משה געה, און טהו ווי ב? ?ער איז!...

יעקב משה: יע, יע, יעקב משו ?עהט, און רייסט די שיך... און אז מע־ ?ארף נעהמען א גמיל־ת'חסד'ל, קומט א ?ים גרינע ווערים!... (אב אין גאס טיהר)

ראזע: בערטהא, כ'האב פאר דיר אן ער ?ערהעדיג נייעס!...

בערטהא: וואס איז? ראזע!

ראזע: אט וואס! (ניט איהר דעם ?בריעף) נאר וואס ערהאלטען וועסט דאך ?ישט ברוגז זיין, — וואס איך האב גע ?פענט דעם בריעף?... סימאן, איז א ?וועער יונג! ער האט אדרעסירט גליי־ ?ו מיר, אט איז אנגעשריעבען צו מיר ?טליכע ווערטער: מאדאם סמעכאווא! ?יך בעט איבערגעבען דיעזען בריעף בער ?טהאן! מיט הערצליכען דאנק פארא־ויס — סימאן".

בערטהא: איך האב זיר פאר דעב ?ייעס! אה, ראזע, איך קען אזש דעם ?טההעם נישט האפען... ביי מיר זענען ?יצט פיעל פיעל נישט פרעכטפערטע פרא ?ען. מיר מוזען עס איבערשטעהען, בע ?ואר מע'וועט קומען אהער. (נעמט פא ?אנדער מאשינגעל דעם בריעף)

ראזע: דיינע פראגען, וועלען ניט אנטליפען לעז שוין.

בערטהא: (לעזט) — "מיין טהיי ?ערע בערטהא! אויב ס'איז נאר אמת, אז ?יין הארץ, פיהלט די צווייטע... טא וו ?ענסטו אהן מיר רוהיג לעבען? אין מיין ?מארצען, די ביינקעניש נאך דיר — האט ?זיעפע וואונדען געמאכט.. פיעלייכט, ווע ?ען די הערצליכע וואונדען, ווען עס איז ?עהיילט ווערען, — ווען דאס גליק וועט ?גוזן וויידער צוזאמען ברייינגען... איי, ?אאגונג נאר, טהייערע בערטהא! האלט ?אויף מיין פערצווייפעלטע הארץ... דאס ?איז אונזער אמת'ע, ריינע, הייסע ליעבע! ?ואס האט אונזערע נשמות צונויפגעבע־ ?ען מיט א שטארקער קייט!... אט די ליע ?ע נעפיהלען, לאזען קיינמאל נישט דעם ?ערגאנג א טראכט געבען; — ווען וועט ?גס דער סוף זיין צו אונזערע שמערצען?

ענטשייד מיר ליעבע בערטהא, די ?גראנע, גיב מיר שבעל צו וויסען: — צי ?איז שוין פריי אונזער צוקונפטיגער וועג? — צי ליעגט נאך דער שווערער שטיין, ?אויף אונזער לעבענס־וועג?.... מיט ליע ?ען גרוס צו דיר, דיין שטערכליך פער ?ליעבטער, סימאן" (פאלט ראזען אום ?אלדז מיט געוויין) אה, ראזע! זאג מיר ?ו!. גיב מיר דיין ראטה!... אה, סי־ ?מאן... ליעבער סימאן! מיין הארץ, איז ?עוויס ביי איהם!.. נאר די געדאנקען ?(וויינט — הילפלאז)

ראזע: בערטהא, דיין געוויין איז ווי ?א קינדערשער, נישט קיין בעקלעהרטער. ?ואס איז דא דער געוויין? דיין הארץ ?אנסטו, — ליעבט נאר סימאנען!.. דארט ?סטו מיטן נעדאנק אויף שטימען, און ?באקלעהרען א גוטע עצה, — איהר זאלט ?ווידער קענען זיין אין איינעם...

בערטהא: העלף מיר טרייע ראזע! ?באלד וועלען קומען אהער מענשען, אויס ?אארשען די ריכטיגקייט, צי איז עס אמת, ?וואס איליא האט דאמאלסט ביי נאכט גע ?מאכט פולות, און אויף מארגען אין דער ?פריה, געיאגט זיך נאך סימאנען־מיט א ?מעסער, צי א בלבול? היינט דארף בא ?לעהרט ווערען מיינס א לעבענס פראגע.. ?איך וואלט געוויס וועלען, אז אויליא זאל ?מיר אליין וועלען געבען גט... נאר אך ?ראזע! אין מיין הארצען וועט דאן אויף ?עוויג פערבלייבען, א נישט פערצייהענדער ?נעפיהל צו זיך זעלבסט... ווי זאל איך אזוי ?מערדעריש אפשטויסען פון זיך אויליאן?.. ?ער האט דאך מיר, אזוי פיעל גוטס פער ?שאפען!.. ער ליעבט דאך מיך, ווי א ?טרייער איבערגעבענער מאן צו זיין ?פרוי און קינד... נאר מיין הארץ, ראזע,

מיין הארץ ציהט צו איהם נישט!. כ־ ?ליעב סימאנען מיט מיין גאנצער הערצ־ ?ליכער ליעבע!..

ראזע: אויב דו ווילסט, זיין גליק ?ליך? אויב דו ווילסט פערגעניגען האבען ?פון דיין לעבען? אויב דו ווילסט, דיין ?לעבען זאל זיין ביי דיר אימער טייער גע ?שעצט? זאלסטו קיינמאל ניט וואגען צו ?הערמאהנען זיך אהן דיין פערגאנגענע ?הייט!.. א מאל האסטו געהאט אנדערע ?געדאנקען, אנדערע געפיהלען... איז דיר ?ער אמאליגער לעבען געווען גוט. פאר ?וואסשזע קענסטו איצט נישט שטימען ?מיט די אמאליגע געדאנקען און געפיה ?לען?... זאג איך דיר, אלס גוטע פריינדין ?מיין ריכטיגע עצה; — קענסט זיך נאר ?העלפען, און פערבעסערען! ? מהו עס!.. ?אז נישט דורך, די גליקליכע יוגענד!.. ?וואס עס וועט דורך'נעהן, — וועסטו צו ?יק נישט אומקעהרען!.. דו ביזט נאך ?געהיג צו ליעבען!.. און געליעבט צו ?יין!..

בערטהא: (מונטערער) סימאן ?ארייבט מיר, — כ'זאל איהם ענטפערען.. ?ואס וויים איך וועל איך טהאן ?מיין ארבייט! איהר זעהט? דאס קליי ?ע האט זיך אין נאנצען צוטרענט! ?ארף מען עס צו רעכט מאכען.

בערטהא: וואס הייסט דו וועסט ?עהמען טהאן דיין ארבייט? איך בין ?א קיין בעל הבית'טע ניט פאר וואס ?טהוסטו ביי מיר ניט א פרעג?

פעסיל: שרייט ניט, איהר וועט ?אכט זיך באלד איבערבעטען זיך. בערט ?א בלייבט שטעהן פערוואונדערט) עס ?וועט דאך באלד קומען אהער דער רב ?ם וועט דאך באלד זיין דא אויספארשונ־ ?ען, צו איז עס א בלבול צו אן אמת וואס ?אלע ליעדער! קוים געפועלט ביי איהר ?איבערשרייבען מיר דעם ליעד פונקט וויא ?אנעמאסטען איז דאס ליעד צו מיר:

(זינגט):

אי, אבראהם איך קען אהן דיר ניט זיין!
איך אהן דיר, און דו אהן מיר
ווי א קלאמקע אהן א טהיר!

איך ווארט שוין ווען וועסטו קומען
פערשטעה מיין מיין, און קום צוגעהן
ברענג מיט בלומען!

בערטהא: (קעהרט זיך אב) אך ?מען וועה פון וועמען איך דארף מיטפיה־ ?אנג — — — —(צו פעסעלע) פעסעלע. ?איך וועל געהן צו סטעבאווס, נעהמען סאפ ?יטשקאן א היים, און דו זעה דא אז מען ?וועט קומען אהער זאלסטו וויסען וואס צו ?אגען. דו הערסט? נישקשה פעסע־ ?ע איך וועל דיר דערפאר —

פעסיל: (האקט איבער) בערטהא ?ארויסוואונא, איך זאל אזוי בעגליקט זיין ?ווי איך בין אין גאנצען פאר אייך (מיט א כלומרשט וויינענדיגען טאן) איך וויים ?אז איהר זייט אומשלדיג.

בערטהא: (ביים נאס טהיר) פע־ ?עסעלע, איך וועל זיין ביי דאזע סטעבאווס א פארט) דאזע איז קלוג, זי וועט מיר ?טוין געבען אן עצה (אב).

פעסיל: (זיצט נעבען טיש, לאטעט, ?שאקעלט מיט'ן קאפ אויף בערטהאס ?ארויסגאנג) זיס ווי איינגעמאכטס, ווייך ?ווי פוטער איז זי געוואָרען; כאטש לעג ?איהר צו אז א מכה! א מאדאם! כא, ?כא, כא! דערלעבט זיך א צייט! אז ?אס גאנצע שטעדטעל קלינגט, בערטהא ?אריסאוונא און איליא מארקאוויטש ?ראפען זיך גט'ן! סימאנען האט אי־ ?ליא מארקאוויטש פערטריבען. עס טהוט ?זיך ווי ביי ברוך'ן אין באדשטט! חא, ?חא חא! (פויזע, נעגעצט), קומט נאר ?צו מיין ארבייט אזוי קומט צו מיר דער ?פוילער (קוקט אויף דער טהיר) כאטש אב ?אישע וואלט אריין וואלט ווערען אביסעל ?פרייליכער, מען זאגט: אז דאס עפעלע ?פאלט ניט ווייט פון בוימעלע איז דאס ?רכבת! ? ווי דער עלטערער ארבייטער ?סימאן אזוי איז זיין בעהעלפער אבראשע ?איצט אז סימאן איז ניטא איז אבראשע א ?סטארשע מייסטער! נאר קושען זיך, ?האט ער זיך אויסגעלערענט פונקט וויא ?סימאן! (פויזע) פאר וואס קושט מיך ?אבראשע? סימאן האט געווים ליעב ?בערטהאן! איך האב אליין געזעהען — ?ווי זיי — ?ינען נעשטאנען און געקושט זיך ?אזוי געשמאק! אך! (טהוט זיך א הויב ?אויף) אבראשע קושט מיך אויך... צו ?ליעבט ער מיך גוט? איך ווייס ניט...

MEET ME AT THE FIRESIDE Strand YONGE NEAR KING CONTINUOUS 10 A.M. TO 11 P.M. MATS. 5'-10¢ EVES. 5' 10' 15'

די נאנצע וואך קלארא קימבאלל יאנג "און ווייסאן לאקעי אין,

טרילבי

אויף רייסאנער היסטשקאן אין א גרויסער פארם קא־ מעדי די ה'יגנ־טייטל ריינאסעראס

מעזאניני פיטס רעזערוירט ביי טעלעפאן מיין 8246

HIPPODROMME City Hall Square

אונאונטערבראכענע פארשטעלונג

הויפט אטרעקשאן

די מסויקאלישע קאמעדי טיר־ביט פון סיזאן

'דו מיידעל פון קאקאמא'

א וואונדערבארע צוזאמענשטעלונג פון מוזיק און לידער טיט.

עווא לא רו און איהרע בראדוועי ביוטיס־

קליעף בעיללי "א באי און זיינע באר'עלס"

3 — עקסילא פיינדס — 3

הויפט אינסטרומענטאליסט

ספעציעלע פיטשור פיטם די